

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bláðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Dagblaðið og arbeiðsloysi

oddagrein

Í GLEDISRÓMA fegnast Dagblaðið síðsta fríggjadag um, at arbeiðsloysi sambært kanningini hjá Hagdeildini er lítið. Men í fagnaðarrúsinum fegnast Dagblaðið meira um, at kanningin ikki gav tað úrslit, Eilíf Samuelsen, teir vinstrahallu og tann »reyða pressan« — eftir tí sum Dagblaðið sigur — droymd um, enn um at arbeiðsloysi er lítið! Og í rómanum gloymir Dagblaðið — ella fjallar tilvitandi — at talan var bert um eina kanning millum ung-fólk. Dagblaðið viðgerð spurningin sum um talan var um eina kanning fyri allar arbeiðsbólkar!

SJÁLVAÐI fegnast vit eisini um, at arbeiðsloysi ikki er stórt millum ung enn tað er. Men hinvegin má ásanast, at tað finst vinnuloyssi millum ung-fólk í nøkrum ørtum av landinum. Og kann nakar av okkum lata sær lynda, at nøkur av okkara ungu fáa eina slíka byrjan í lívinum, at vinnan — samfelagið — ikki hevur brúk fyri teimum? Nei! Tó skal viðmerkjast, at Dagblaðið hevur rætt, tá tað skrivur, at arbeiðsloysi er so hátt, at fólk fáast við skiftandi arbeiði. — Ein túr til skips av og á og okkurt arbeiði her og har!

MEN EINA SLÍKA byrjan kunnu vit ikki bjóða ung-fólki okkara. Vit mugu skapa arbeiðs- og útbúgvingarum-støður, soleiðis at tey komandi ættarliðini kunnu fáa ta útbúgving, hugin stendur til. Við hesum er sagt, at javnaðarflokkurin — sum tann vinstrahalli flokkurin, Dagblaðið sipar til — ikki fyri ein og hvønn prís vil seta eina arbeiðsloysistrygging á stovn. Og slettis ikki sum nakað alternativ til arbeiði ella útbúgvingarmøguleikar.

OG TAÐ átti Dagblaðið at vitað. Í skjótt fleiri ár hevur Dimmalætting brígdáð Javnaðarflokkinum, at hann ikki hevur tikið undir við uppskoti frá Sambandsflokkinum um eina almenna arbeiðsloysisstuðulsskipan.

JAVNAÐARFLOKSINS setningur hevur altíð verið — og tað prógva úrslitini — at skapa arbeiði til allar hendur. Við hesum endamáli legði flokkurin til brots í síni tíð og við hesum endamáli fór flokkurin undir tað stóra uppbyggingarverkið í 1959. Tað var eftir at borgarligt landsstýri við Fólkaflokkinum og Sambands-

flokkinum á odda hevði lagt eina kalda hond á henda álvarsspurningin, soleiðis at túsundtals føroyingar — kvinnur og menn — noyddust at leita sær í vinnu í Íslandi, í Grønlandi, við íslenskum, norskum, bretskum og týskum trolarum og øðrum fiskiskip-um!

TÍ KUNNU mong ikki annað enn smírast og rísta við høvðinum, tá Dagblaðið endar oddagreinina týsdaginvið at siga: »Frameftir verður tað málið hjá Fólkaflokkinum at føra slíkan búskaparligan politikk, at nóg mikið av arbeiði verður til allar hendur.«

HETTA ER tíverri ikki tilfellið í dag, og tá tað liður út á veturin, minskar vanligu byggivirksemi, útróðrardagarnir gerast færri, kvoturnar eru uppi og alt fleiri hava torført at fáa dagligt arbeiði. Vit høvdu ikki so lítið arbeiðsloysi síðsta vetur. Bert spell, at blaðstjórin á Dagblaðnum bert ferðast millum teirra, sum hava sína góðu og fæstu úrtøku.

Í AÐRAR MÁTAR er áskoðan Dagblaðsins illa undirbygd, tá blaðið m.a. skrivur: »Nógv hava klárað seg við lítla peningaligari inntøku, men tey fáa fitt burtúr, tí nógv av tí neyðuga til lívsins uppihald, tá einahelst mæt, fáa tey fyri lítið og lætt, um innlegu-hugur og -hegni eru nóg góð.«

HESI VIÐURSKIFTI eru tibatir framvegis galdandi í ørtum av landinum, har framvegis tey nógvu eiga ein jarðarteig, ein bát ella hava møguleika at sleppa á flot. Men hetta er tíverri ikki galdandi í høvuðsstaðnum í sama mun og hesin møguleikin er ikki til staðar hjá øllum. Og fleiri eru teir, sum hava havt góðar tjansir í rækju- ella norðsjóvarævintýrinum, men sum nú kanska hava ringt við at fáa ein góðan tjans, men bert klára at forvinna til skattin frá teimum góðu árunum.

JAVNAÐARFLOKKURIN er ikki sinnaður at seta eina arbeiðsloysis-trygging í verk eftir danskari fyrimynd, sum Dagblaðið vil vera við. Men hinvegin kunnu vit ikki lata eyguni aftur og lata standa til. Megna vit ikki at skaffa arbeiði til allar hendur, mugu vit fáa eina stuðulsskipan í lag. Eina skipan, sum er betri en núverandi »olmussuskipan«. Men fyrst og fremst má stavnhalðið vera: »ARBEIÐI TIL ALLAR HENDUR! og klárar tann privata vinnan tað ikki, má tað almenna leggja sína orku í at loysa hetta álvarsmálið.

Ansið eftir hasum scientology!

Í longri tíð hevur Dimmalætting hýst nokrum lesarabrevum, sum ein John Hansen, við bústaði í København, í Danmark, hevur skrivað, og nú sær út til, at Dimmalætting er farin at taka nøkur onnur brev upp, sum ein tilhangingur av Scientology skrivur. Ja, ein heil grein eftir guru'ni, L. Ron Hubbard, sjálvari er sloppin ígjøgnum kritiska eyga blaðstjórans.

Men hann veit allarhelst ikki, hvør Ron Hubbard er ella hvat scientology stendur fyri. Men um hann hevur spáað sær ein túr eftir »Strejnum« í København, so er hann uttan iva blivin órógvaður av einum av disiplnum hjá scientology, sum ágangandi spyr, um tú ikki ert interesseraður í eini persónligheitstest. Nóg hoppa sjálvandi upp á hetta fupnummarið og fylgja við inn í eina síðugotu og lata seg testa.

Í sjálvum sær er ikki hetta so farligt, um vit, skil og ein viss persónlig styrki er til

staðar. Men hesir sokallaðu saksbeindarar eru so listinlærdir, at teir skjótt fáa teg at hava tað á hundanum til, og tú veist ikki av, fyrr enn ein rúgva av meira og minni persónligum problemum vaksa sum bambus framman fyri tær.

Nú er tað vandamikla punktið nátt — letur tú teg fanga í »eiturkoppa-vevnaði-num« ella klárar tú at sleppa undan. Tíverri veit eg um mangan, bæði sunn og kenni persónliga og sum eg havi lisið um í donskum bløðum, sum er »fangaður« og er ikki sloppin út eftir fyrr enn ov seint er.

Fyri at fáa tað betur við teg sjálván, verður tú boðin á skeið. Kostnaðurin er ikki so høgur í fyrstani, men tú hevur tað kortini ikki betur aftaná, so tú færst tey ráð at royna eitt annað skeið... og myllan er farin at mala. Soleiðis hava mong mist túsundtals krónur og standa fullkomiliga bytt og hjálparleys aftaná.

Scientology er eitt amerikansk fupnummar og hevur einsins til endamáls at sýgva pening frá fólk — alt annað, sum teir prædika um, er nakað nonsense. Hvi hevur t.d. enska stjórnin forboðið scientology at virka í Onglandi? Hvi hevur verið so nógv skrivning um scientology í donskum bløðum, um m.a. fólk, sum eru komin »út at koyra«? Tí scientology man ikki hava so reint mjøl í posanum!

Nú eru flest allar danir vaknaðir og ávaraðir, so nú skal scientology finna sær nýggi mið at fiska á — og Føroyar er jú eitt upplagt evni. Føroyingar — tíverri — byta jú alt ov ofta á slikt sum rekur framvið uttan at gáa eftir, hvat tað er.

Tí vil eg ráða øllum blaðstjórunum í Føroyum frá at taka upp hesi skrivini frá scientology — tey gagna ikki nøkrum.

Kritiskur

Henning Christensen og NATO

Viðmerkingar til lesarabrev 24. juli í ár.

Eg má geva Henningi Christensen rætt, tá hann í svari sínum til Jóannes Dalsgaard skrivur, at fleiri NATO-lond hava mótmælt politisku gongdini í Turkalandi. Men hvat munar tað, at tey smáu mótmæla, tá tey tó neyðast at fylgja øðrum landi í tess boðum.

NATO-aðalskrivarin í Turkalandi og vitjaði aftaná kvettið, men hann var ikki ónøgdur við viðurskiftini.

H.C. skrivur, at turkiski limaskapurin í NATO fer at ávirka og enná framskunda demokratiseringina, eg ivist stórliga.

Tað var ikki av NATO-avum, at einaræðisstyrið í Portugal noyddist frá.

Portugal var eitt tað landið í Europa, sum longest royndi at tvihalda sína stöðu sum hjálанда-

veldi og tað við NATO-vápnun.

Ikki NATO, men ónøgdur heryvirmenn innan portugisiska hjálандаherin, syrgdu fyri, at einaræðisstyrið í Portugal noyddist frá. Fyri NATO (les USA) hevði Portugal ov stóran hermálsigan týðning, at trýst kundi leggjast á landið. Men heryvirmennir sou ørskapin í framhaldandi bardøgum at royna at halda partar av hjálåndunum hersett, samstundis sum portugisiska fólkid leið neyð.

Lita okur at tí gongdini, er ikki væntandi, at NATO fer at leggja trýst á eitt so hermálsiga týðingarmikið land, sum Turkaland er. Nei, at fáa hernaðarstyrið í Turkalandi frá kreftst al-tjóða trýst og innlendis mótsæða.

Í lesarabrevi sínum

skrivur H.C. um Føroyar og NATO m.a. »hvem der skal have chancen til at komme og få malet først«. Her haldi eg, at H.C. ikki er nóg umhugsin. Lat okur nú siga, at Føroyar vóru í tí stöðu, at vera uttanfyri NATO, heldur tú so, at Sovjet hevði verið her í staðin? At jatta er burturvið. Ikki hevði USA vilja latið Sovjet komið her uttan at svara aftur, ikki hevði USA vilja latið Sovjet nýtt Føroyar sum kila í sínari verju-ketu.

Nei, H.C., sum stöðan er nú, eru Føroyar partur av verjuketu hjá USA og tí upplagt bumbumál í einum møguligum bardaga millum stórveldini. Vóru okur uttanfyri NATO, er møguleikin at sleppa undan at verða off-rað stórur.

ms

Opið bræv til Sjúkrakassarnar

Nevndin í Dansk Sygeplejeråd, Føroya Deild, hevur á nevndarfundi í dag viðgjørt lýsing í Dimmalætting 22. juli 1982, undirskrivað Sjúkrakassarnir.

Nevndin vil fyrst og fremst átala orðingina av lýsingini. Vit undrast stórliga á yvirskriftina á lýsingini. Eru tað sjúkrakassarnir sjálvir, sum hava sett yvirskriftina HEY! til eitt, eftir okkara metan, so álvarsligt mál sum hetta, ella er tað kanska blaðskrivarin?

Meira kjaktifar á síðu 11

Fyrst tú bert eyga við lýsingina, heldur tú, at tað má vera eitt 8-10 ára gamalt barn, ið vil hava brævasamband við javnaldrá, ella kanska hevur mist burtur kettling sín. Tí verður tú milt sagt ov-farin og illur, tá tú sært, at lýsingin vendir sær til sjúk fólk, ið hava lækna-hjálp afeyri neyðini leygar-dag ella sunnudag ella aðrar dagar aftaná kl. 16, og fáa nokta økonomiskan stuðul frá sjúkrakassanum. Soleiðis má hetta ið hvussu er uppfatast.

Her er talan um ikki minni enn 128 timar av tí samlaða vikutímatálinum, ið er 168 timar, ella meira

enn 3/4 av hesum.

Nevndin loyvir sær at seta fram nakrar fyrspurningar til sjúkrakassarnar um, hvussu lýsingin skal skiljast. Øll lækna-hjálp, ið ikki er bráneyð-ug, skal gjaldast av tí sjúka. Hvussu skal metast, um hjálpin er bráneyðug, og hvør skal gera metingina? Er tað sjúkrakassin, lækurin ella hin sjúki sjálvur? Um tað er sjúkrakassin, skal hin sjúki so fyrst ringja til sjúkrakassan fyri at spyrja um hann kann sleppa at ringja til læknan? Um tað er lækurin, skal hann so fyrst fara út at

Framhald á síðu 11